

**การศึกษาสภาพการทำงานและความพึงพอใจในการทำงาน
ของบุคลากรในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี**

นางสาวประเทืองทิพย์ ไกรวิวัฒน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาอุดมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-635-859-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**A STUDY OF JOB CONDITION AND JOB SATISFACTION OF
STAFF IN SURANAREE UNIVERSITY OF TECHNOLOGY**

Miss Prathueangtip Kraivivat

A thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Higher Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-635-859-6

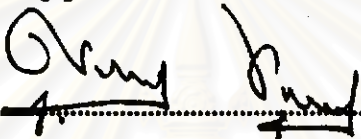
หัวข้อวิทยานิพนธ์   ศึกษาสภาพการทำงานและความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากรใน
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

โดย   นางสาวประเทืองทิพย์ ไกรวิวัฒน์

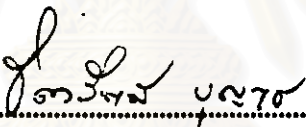
ภาควิชา   อุดมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา ไชววิไลกุล

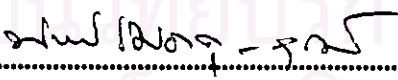
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ สุภัทวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธิดารัตน์ บุญนุช)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา ไชววิไลกุล)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ปทีป เมธาคูณวุฒิ)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.วิศิษฎ์พร วัฒนวาทีน)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ประเทืองทิพย์ ไกรวิวัฒน์ : ศึกษาสภาพการทำงานและความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากรในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (A STUDY OF JOB CONDITION AND JOB SATISFACTION OF STAFF IN SURANAREE UNIVERSITY OF TECHNOLOGY) อ. ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทัศน์ ไร่โลกุล, หน้า 207 ISBN 974-635-859-6

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการทำงานและความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากรในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ผลการวิจัยจากการศึกษาเอกสาร สัมภาษณ์ และแบบสอบถาม พบว่า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการแห่งแรกของประเทศไทย แต่มีรูปแบบเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล การจัดโครงสร้างและระบบบริหารยึดหลักการกระจายอำนาจที่มีลักษณะปกครองตนเอง การตัดสินใจ สังการส่วนใหญ่ สิ้นสุดภายในมหาวิทยาลัย มีสภามหาวิทยาลัย และสภาวิชาการเป็นองค์กรที่มีอำนาจสูงสุด การจัดส่วนงานจัดตามลักษณะงาน ได้แก่ สำนักงานอธิการบดี สำนักวิชา สถาบัน และศูนย์ สำหรับการจัระบบบริหารภายในมหาวิทยาลัยจัดแบ่งออกเป็น 4 ระบบ คือ 1) ระบบการเงินและทรัพย์สิน ได้จัดระบบงบประมาณแบบเงินอุดหนุนทั่วไป (Block grant) รายงานการเงินและการตรวจสอบภายหลัง 2) ระบบการบริหารบุคคล ใช้ระบบคุณธรรม ยึดหลักเข้ายากออกง่าย และได้ใช้ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานมาใช้ 3) ระบบบริหารวิชาการ ได้จัดวางระเบียบการศึกษาและระบบบริหารวิชาการที่เอื้อต่อการผสมผสานวิชาการในลักษณะพหุวิทยาและบูรณาการ รวมทั้งสร้างความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทางทฤษฎีและการปฏิบัติในลักษณะของสหกิจศึกษา 4) และระบบการจัดการทั่วไป ได้จัดระบบการจัดการด้านบริหารและบริการโดยยึดหลัก "รวมบริการประสานภารกิจ" และการถ่ายโอนงานให้ภาคเอกชนร่วมดำเนินการ จากการจัดระบบบริหารงานภายในดังกล่าวช่วยให้การดำเนินงานมีความคล่องตัว ช่วยประหยัดทรัพยากรและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ในส่วนความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีพบว่า ในภาพรวมบุคลากรสายวิชาการมีความพึงพอใจในระดับมาก แต่เมื่อนำมาจัดลำดับความพึงพอใจในแต่ละด้านแล้วบุคลากรมีความพึงพอใจมากที่สุดโดยเรียงตามลำดับจากมากที่สุด ดังนี้ 1.) ลักษณะงานที่ทำ 2.) สภาพแวดล้อมในการทำงาน 3.) การบริหารงานของผู้บังคับบัญชาชั้นต้น 4.) ค่าจ้างและสวัสดิการ 5.) ความมั่นคงและความก้าวหน้าในการทำงาน สำหรับบุคลากรสายปฏิบัติกรวิชาชีพและบริการทั่วไป ในภาพรวมพบว่า บุคลากรมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากแต่เมื่อนำมาจัดลำดับพบว่า มีความพึงพอใจมากที่สุด โดยเรียงตามลำดับจากมากที่สุด ดังนี้ 1.) สภาพแวดล้อมในการทำงาน 2.) ลักษณะงานที่ทำ 3.) การบริหารงานของผู้บังคับบัญชาชั้นต้น 4.) ค่าจ้างและสวัสดิการ 5.) ความมั่นคงและความก้าวหน้าในการทำงาน

ข้อเสนอแนะ ผลจากการวิจัยพบว่าในเรื่องของระบบงานไม่มีปัญหาแต่ว่ามีปัญหาที่เกิดจากบุคลากรยังไม่เข้าใจระบบและบางหน่วยงานยังขาดการกำหนดขอบเขตงานและคู่มือการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ดังนั้นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีควรจัดอบรมบุคลากรทุกระดับให้เข้าใจระบบ ตลอดจนจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้ครบทุกหน่วยงาน ในส่วนของมหาวิทยาลัยในระบบควรนำระบบรวมบริการประสานภารกิจมาดัดแปลงใช้เพื่อให้ได้ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพ

ภาควิชา .....อุดมศึกษา
สาขาวิชา .....อุดมศึกษา
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิติกร .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

** C743230 : MAJOR HIGHER EDUCATION

KEY WORD: JOB CONDITION / JOB SATISFACTION / SURANAREE UNIVERSITY TECHNOLOGY

PRATHUEANGTIP KRAIVIVAT : A STUDY OF JOB CONDITION AND JOB SATISFACTION OF STAFF IN SURANAREE UNIVERSITY OF TECHNOLOGY. THESIS ADVISOR: ASSIST. PROF. SUKANYA S. KOVILAIKOOL, Ph.D. 207 pp. ISBN 974-635-859-6

The purposes of this research were to study the condition of job and job satisfaction of the personnel of Suranaree University of Technology.

The results of the study from the documents Interview and questionnaires revealed that Suranaree University of Technology is a state university of Thailand. It is a juridical body under the supervision of the Minister of University Affairs. It has instituted its own administrative structure and system in accordance with the principle of authority decentralization for self governance and full autonomy so that decision making on administrative and management matters of University. It has the University Council and the Academic Senate which the mechanism with highest administrative authority of the university. The structural units of university were four categories of its main task such as 1. Office of the Rector 2. Teaching Institutes 3. Non Teaching Institutes 4. Centers.

Suranaree university technology is external to the governmental administrative system. It has 4 systems: that is 1) Financial and Property Systems A block-grant budgeting system, financial statement reporting and post-auditing system 2) Personnel Administration System A system that is based upon the principles of merit, "difficult entry and easy exit" it has continuous performance evaluation. The position categories are academic positions general service positions and academic administration positions. 3) Academic Administration System A system that is based upon the multi-disciplinary and integrative approach, the cooperative education principle and 4) General Administration System An administration and service management system that is based upon the principle of "combined services and coordination of responsibilities.

The study of the job satisfaction revealed that Academic Personnel has job satisfaction in a very satisfy level. When five factors were considered by ranking the factors of satisfaction, it was found that 1. Job description 2. Environment 3. Wage and Welfare 4. Administrator 5. Security and advancement

The general service personnel has job satisfaction in a very satisfy level. When five factors were considered by ranking the factors of satisfaction, it was found that 1.Environment 2. Job description 3. Administrator 4. Wage and Welfare 5. Security and advancement.

ภาควิชา Higher Education

สาขาวิชา Higher Education

ปีการศึกษา 1996

ลายมือชื่อนิติกร *Sukanya Kovilaikool*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Sukanya Kovilaikool*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา โขวิไลกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ให้คำแนะนำ ชี้แนะ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอดจนวิทยานิพนธ์สำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีस्थำน รองศาสตราจารย์ ดร.องค์การ อินทรมหรรษ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาธ สืบคำ รองศาสตราจารย์ ดร. ทวี เลิศปัญญาวิทย์ รองศาสตราจารย์ ดร. เกษม ปราบริบูรณ์ และอาจารย์ ดร.วิศิษฐ์พร วัฒนาวาทินที่สละเวลาให้สัมภาษณ์อันเป็นประโยชน์แก่การวิจัยในครั้งนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์ ดร.วิศิษฐ์พร วัฒนาวาทิน ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบและให้คำแนะนำที่ถูกต้องเหมาะสมกับสภาพการของเรื่องที่วิจัย

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย ศิริชนะ รองศาสตราจารย์ ดร. องค์การ อินทรมหรรษ์ รองศาสตราจารย์ ดร. ปทีป เมษาคุณวุฒิ รองศาสตราจารย์ ดร. วราภรณ์ บวรศิริ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ บุญนุช ที่ช่วยตรวจแก้ไขแบบสอบถามพร้อมให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยเป็นอันมาก

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ไทย ทิพย์สุวรรณกุล และ อาจารย์ เพ็ญศรี ทิพย์สุวรรณกุล ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการติดต่อประสานงานและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีเป็นอย่างมาก

ขอขอบคุณบุคลากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจนทำให้งานวิจัยในเรื่องนี้สำเร็จลงได้อย่างดีและขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยในครั้งนี้

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณ คุณอภิญญาพร หิรัญพฤกษ์ และคุณพรนภา บรรจงกาลกุลที่มีส่วนช่วยให้การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินไปด้วยดี ตลอดจนเพื่อนรุ่น 17 ทุกท่านที่ให้ความสนใจในการทำวิจัยจนสำเร็จ

ประเทืองทิพย์ ไกรวิวัฒน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญแผนภูมิ.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	5
ความหมายที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
ลำดับขั้นตอนในการรายงานวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
สภาพและปัญหาของการอุดมศึกษาไทย.....	10
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ.....	14
มหาวิทยาลัยในกำกับรัฐบาล.....	24
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.....	29
รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
3 วิธีดำเนินงานวิจัย.....	53
ประชากรที่ใช้ศึกษาวิจัย.....	53
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	53
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล.....	55
วิธีวิเคราะห์ข้อมูล.....	56

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
การศึกษาเอกสารเกี่ยวกับสภาพการทำงานในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.....	57
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ.....	92
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม.....	97
5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	123
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	123
วิธีดำเนินการวิจัย	123
เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย	124
วิธีวิเคราะห์ข้อมูล.....	124
สรุปผลการวิจัย.....	125
อภิปรายผล.....	137
ข้อเสนอแนะ.....	156
รายการอ้างอิง.....	156
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก.....	162
ภาคผนวก ข.....	167
ภาคผนวก ค.....	177
ภาคผนวก ง.....	184
ภาคผนวก จ.....	188
ประวัติผู้วิจัย.....	207

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนประชากรและแบบสอบถามที่ได้รับคืนจำแนกตามตำแหน่ง.....	56
2 งบประมาณประจำปี พ.ศ.2532 -2538.....	67
3 จำนวนบุคลากรสายวิชาการ.....	71
4 จำนวนบุคลากรสายปฏิบัติการวิชาชีพและบริหารทั่วไป.....	71
5 จำนวนบุคลากรสายวิชาการแยกตามตำแหน่งวิชาการ	73
6 จำนวนบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีแยกตามคุณวุฒิ	73
7 จำนวนทุนวิจัยที่ได้รับเงินสนับสนุน	75
8 รูปแบบการให้บริการวิชาการ.....	76
9 ตารางระยะเวลาการทำงานที่ได้รับเงินสมทบกองทุนเมื่อออกจากงาน.....	77
10 จำนวนรายวิชาที่เปิดสอนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 - 2537.....	82
11 จำนวนนักศึกษาแยกตามกลุ่มวิชาและวิธีการรับเข้า.....	83
12 การจัดสรรทุนการศึกษาแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.....	84
13 สถานภาพทั่วไปของบุคลากรสายวิชาการ.....	98
14 ความพึงพอใจของบุคลากรสายวิชาการเกี่ยวกับลักษณะงานที่ทำ.....	103
15 ความพึงพอใจของบุคลากรสายวิชาการเกี่ยวกับค่าจ้างและสวัสดิการ.....	105
16 ความพึงพอใจของบุคลากรสายวิชาการต่อการบริหารงานของผู้บังคับบัญชาชั้นต้น...	106
17 ความพึงพอใจของบุคลากรสายวิชาการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการทำงาน.....	107
18 ความพึงพอใจของบุคลากรสายวิชาการเกี่ยวกับความมั่นคงและก้าวหน้าในการทำงาน	108
19 ลำดับความพึงพอใจในการทำงานในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีของบุคลากร สายวิชาการ.....	110
20 สถานภาพของบุคลากรสายปฏิบัติการวิชาชีพและบริหารทั่วไป.....	111
21 ความพึงพอใจของบุคลากรสายปฏิบัติการวิชาชีพและบริหารทั่วไปเกี่ยวกับ ลักษณะงานที่ทำ.....	115
22 ความพึงพอใจของบุคลากรสายปฏิบัติการวิชาชีพและบริหารทั่วไปที่มีต่อ ค่าจ้างและสวัสดิการ.....	117
23 ความพึงพอใจของบุคลากรสายปฏิบัติการวิชาชีพและบริหารทั่วไปต่อการบริหารงาน ของผู้บังคับบัญชาชั้นต้น.....	118

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
24 ความพึงพอใจของบุคลากรสายปฏิบัติการวิชาชีพและบริหารทั่วไปเกี่ยวกับ สภาพแวดล้อม.....	119
25 ความพึงพอใจของบุคลากรสายปฏิบัติการวิชาชีพและบริหารทั่วไปที่มีต่อ ความมั่นคงและความก้าวหน้าในการทำงาน.....	120
26 ความพึงพอใจในการทำงานในมหาวิทยาลัยของบุคลากรสายปฏิบัติการ วิชาชีพและบริหารทั่วไป.....	122

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 ความสัมพันธ์ระหว่างความพอใจงานและผลการปฏิบัติงาน.....	20
2 การแบ่งส่วนงานในหน่วยงานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.....	33
3 องค์กรและกลไกการบริหารงานบุคคล.....	35
4 โครงสร้างสภามหาวิทยาลัย.....	58
5 องค์กรประกอบของสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.....	60
6 โครงสร้างการจัดองค์กรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.....	64
7 องค์กรและกลไกการบริหารงานบุคคล	70
8 ความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีกับหน่วยงาน ภายนอก.....	86

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย